Begroting
Waddenfonds 2020

CONCEPT

Voor zienswijze aan PS verstuurd op 4 april 2019
Vast te stellen door het algemeen bestuur Waddenfonds op 28 juni 2019

CONCEPT

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 5

2 INRICHTING GR WADDENFONDS 7

2.1 GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING 7
2.2 SAMENSTELLING BESTUUR EN ORGANISATIE 7

3 PROGRAMMA'S 8

3.1 INLEIDING 8
3.2 ALGEMENE FINANCIËLE EN BELEIDSMATIGE KADERS 9

4 FINANCIËN 14

5 PARAGRAFEN 14

5.1 INLEIDING 14
5.2 BEDRIJFSVOERING (UITVOERINGSORGANISATIE INCLUSIEF BEHEERFUNCTIES) 14
5.3 FINANCIERING 15
5.4 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING 16
5.5 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN 18
5.6 GRONDBELEID 18
5.7 LOKALE HEFFINGEN 18
5.8 VERBONDEN PARTIJEN 18

6 FINANCIËLE BEGROTING. 19

6.1 RECAPITULATIE PROGRAMMABEGROTING EN MEERJARENPERSPECTIEF 19
6.2 TOELICHTING BEGROTING 2020 20
6.2.1 BEGROTINGSPROGRAMMA SUBSIDIETHEMA'S EN -PROGRAMMA'S 20
6.2.2 BEGROTINGSPROGRAMMA BEDRIJFSVOERING 21
6.2.3 BEGROTINGSPROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN 22
6.2.4 RESULTAATBESTEMMING 22
6.3 2021 EN VERDER 23

CONCEPT

CONCEPT

1 Inleiding

Het dagelijks bestuur biedt u hierbij de conceptbegroting 2020 van het Waddenfonds aan.

Het Waddenfonds geeft uitvoering aan een gedecentraliseerde taak van de rijksoverheid. Deze taak is aan de drie Waddenprovincies gezamenlijk overgedragen per 1 januari 2012. Een en ander is vastgelegd in het Bestuursakkoord van 14 september 2011. Met de decentralisatie hebben de drie Waddenprovincies een belangrijk instrument in handen voor het in stand houden en ontwikkelen van het Waddengebied.

In mei 2012 hebben de gedeputeerde staten en de provinciale staten van de provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland besloten tot het instellen van de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds in de vorm van een openbaar lichaam. Op 9 juni 2012 heeft daartoe de constituerende vergadering plaatsgevonden op Texel.

Met de overdracht van de middelen door de provincie Fryslân aan het Waddenfonds per 1 oktober 2012 is het Waddenfonds ook daadwerkelijk als zelfstandige organisatie van start gegaan. Vanaf oktober 2012 en in 2013 heeft het Waddenfonds subsidies verstrekt op basis van het Pionierprogramma 2012-2013.

In 2014 is het nieuwe Uitvoeringsplan Waddenfonds 2014-2017 door provinciale staten van de provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland vastgesteld en daarna in werking getreden. Op basis van het Uitvoeringsplan heeft het algemeen bestuur van het Waddenfonds op 30 juni 2014 het Jaarprogramma 2014-2015 vastgesteld en op 26 november 2015 het Jaarprogramma 2016.
Eind 2016 hebben de provinciale staten van de drie GR-provincies het Investeringskader Waddengebied 2016-2026 vastgesteld. Op basis daarvan heeft het Waddenfonds een Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026 opgesteld. In het Uitvoeringskader Waddenfonds is enerzijds de inzet van het Waddenfonds voor de majeure opgaven bepaald en anderzijds de aanpak met de thematische openstellingen. Dit kader is vastgesteld door de staten van de drie GR-provincies en vormde de basis voor het door het algemeen bestuur vastgestelde Uitvoeringsprogramma 2017-2026. Het kader heeft in principe een looptijd van 10 jaar, maar ten tijde van de vaststelling is opgemerkt dat het daarmee niet statisch is. Indien er aanleiding is voor een aanpassing dan is die ruimte er. In het voorjaar van 2019 heeft het DB besloten tot een korte evaluatie. Vooral omdat in 2018 er een flink middelenbeslag naar majeure projecten gegaan. Het is tijd om te kijken of het Uitvoeringskader naar wenselijkheid functioneert dan wel (enige) aanpassing behoeft.

Bij het opstellen van de begroting 2020 wordt de – in de Wet gemeenschappelijke regeling en in de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds – voorgeschreven cyclus gevolgd en is vaststelling voor de zomer van 2019 voorzien. In deze begroting is een paragraaf opgenomen met daarin de algemene financiële en beleidsmatige kaders. Daarnaast is in deze begroting een onderverdeling in programma's opgenomen. Ook bevat de begroting een nadere specificatie van de besluiten van het algemeen bestuur die een meerjarige doorwerking kennen. Zoals hiervoor opgemerkt: deze begroting bevat een flinke lijst met majeure projecten waarover in 2018 besloten is.

In de begroting 2016 is geïntroduceerd dat het Waddenfonds een deel (bijna 2/3e deel) van de jaarlijkse rijksdotaties kan inzetten voor majeure projecten. Subsidies aan majeure projecten kunnen grote bedragen betreffen. In de financiële verordening is de basis gelegd om voor dergelijke projecten meerjarig begrotingsmiddelen te reserveren. Het al eerder hierboven genoemde Investeringskader bevat een zestal grote opgaven die met majeure, meerjarige projecten zullen worden ingevuld en waarvoor veelal meerjarige financiering nodig is.

Consequentie van het meerjarig reserveren van middelen in begrotingen is dat dit doorwerkt in volgende begrotingsjaren, terwijl in de jaarcyclus elk jaar de begroting voor het daaropvolgende jaar voor zienswijze aan provinciale staten wordt voorgelegd en door het algemeen bestuur vastgesteld. Zoals hiervoor is aangegeven heeft het algemeen bestuur van het Waddenfonds in de zomer van 2016, vanwege het Investeringskader, voor enkele projecten een meerjarige reservering in (de

CONCEPT

meerjarenraming van) begrotingswijzigingen vastgelegd. In de meerjarenraming van de begroting 2020 ziet u deze projecten en de financiële meerjarige doorwerking opgenomen.
In 2017 is er verder gewerkt aan het programmeren van grote projecten. In de loop van 2018 heeft dit geleid tot besluitvorming over forse meerjarige investeringen. Om daarvoor op tijd middelen beschikbaar te hebben is in 2018 ook besloten tot een wijziging van de begroting Waddenfonds 2018. Met deze wijziging werden extra investeringen mogelijk tot een bedrag van 30 mln. Zie hiervoor ook de toelichting in hoofdstuk 6.2.1.

CONCEPT

2 Inrichting GR Waddenfonds

2.1 Gemeenschappelijke Regeling

In mei 2012 heeft besluitvorming plaatsgevonden over het treffen van de gemeenschappelijke regeling in provinciale staten.

Daarbij hebben de volgende elementen een rol gespeeld:

- *het Kabinet heeft besloten het Waddenfonds te decentraliseren naar de Waddenprovincies;*
- *ten behoeve van deze decentralisatie hebben het Rijk en de Waddenprovincies op 14 september 2011 het Bestuursakkoord Decentralisatie Waddenfonds ondertekend;*
- *met deze decentralisatie werd het beheer over het Waddenfonds en de besteding van middelen ten laste van dit fonds een autonome taak van de Waddenprovincies;*
- *in voormeld Bestuursakkoord is opgenomen dat de Waddenprovincies zorg dragen voor een professionele uitvoeringsorganisatie voor het beheer van het Waddenfonds en beschikken in gezamenlijkheid over de gelden van dit fonds.*

Na de constituerende vergadering van 9 juni 2012 is opdracht gegeven voor de aanstelling van de onafhankelijke kwaliteitscommissie en de werving van de directeur Waddenfonds. De directeur Waddenfonds is per 1 december 2012 begonnen.
Naar aanleiding van de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is door de Waddenprovincies in november 2015 de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds gewijzigd.

2.2 Samenstelling Bestuur en organisatie

Het dagelijks bestuur van het Waddenfonds bestaat uit drie leden (van elke waddenprovincie de gedeputeerde die het Waddenfonds in portefeuille heeft).

Het algemeen bestuur bestaat uit negen leden. Naast de drie portefeuille houdende gedeputeerden, zijn van elke waddenprovincie twee statenleden aangesteld. Voor elk van de bestuursleden zijn plaatsvervangers aangesteld.

Ter ondersteuning van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur is een kleine, professionele organisatie ingericht. Het betreft de functies secretaris/directeur, plaatsvervangend directeur/controller, programmaregisseur en juridisch-financiële en administratief-secretariële ondersteuning. De toetsing van aanvragen aan de Subsidieverordening Waddenfonds en het beheer van toegekende subsidies is uitbesteed aan een beheerorganisatie.

CONCEPT

3 Programma's

3.1 Inleiding

De hoofddoelstellingen van het Waddenfonds zijn:

- Het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het Waddengebied;
- Het verminderen of wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee;
- Een duurzame economische ontwikkeling in het Waddengebied dan wel gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het Waddengebied en de direct aangrenzende gebieden;
- Het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding ten aanzien van het Waddengebied.

In het Bestuursakkoord is bepaald dat de vier hoofddoelstellingen nevengeschikt zijn. Het Waddenfonds zet zich in voor een samenhangende ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden, duurzame economische ontwikkeling, verduurzaming van de energiehuishouding en een duurzame kennishuishouding van het Waddengebied. Tevens is bepaald dat de middelen uit het Waddenfonds op programmatische wijze zullen worden ingezet.

In mei 2017 hebben de provinciale staten van de Waddenprovincies het Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026 vastgesteld.

Als bouwstenen voor de programmering is de volgende thema-indeling gehanteerd:

Hoofddoelen	**Thema's**
A. Het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het waddengebied	
	Waddenzee en Eems-Dollard estuarium
	Randen van het wad
	Werelderfgoed, landschap en cultuurhistorie
B. Het verminderen en wegnemen van externe bedreigingen van de natuurlijke rijkdom van de Waddenzee	
	Bodem, water, licht en geluid
C. Een duurzame economische ontwikkeling in het waddengebied, dan wel gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het waddengebied en de direct aangrenzende gebieden	
	Duurzame recreatie en duurzaam toerisme
	Duurzame energiehuishouding
	Duurzame waddenhavens
	Duurzame visserij
	Duurzame landbouw

Onder andere met een budgetsubsidie aan de Waddenacademie wordt invulling gegeven aan de hoofddoelstelling ‘ontwikkelen duurzame kennishuishouding Waddengebied’.

Verder is er een budget voor Lokale Innovaties. Het Budget Lokale Innovaties wordt ingezet om de vitaliteit van dorpen en de kwaliteit in de directe omgeving te verbeteren door middel van sociaaleconomische activiteiten van de dorpsgemeenschap.

Op basis van het Uitvoeringsprogramma Waddenfonds 2017-2026, vastgesteld door het algemeen bestuur in juni 2017, stelt het dagelijks bestuur subsidieregelingen vast. De subsidieregelingen kunnen aanvullend c.q. complementair worden toegepast ten opzichte van het Investeringskader Waddengebied. Indien er aanleiding voor is, kan bijstelling van het Uitvoeringsprogramma door het algemeen bestuur plaatsvinden.

In de begroting wordt gewerkt met drie begrotingsprogramma’s. Daarnaast zijn expliciet de verleende begrotingssubsidies met haar meerjarige doorwerking opgenomen. De drie programma’s die in deze begroting staan zijn:

- Subsidiethema’s en -programma’s,
- Bedrijfsvoering en
- Algemene Dekkingsmiddelen.

Deze drie programma’s maken het enerzijds mogelijk om nadrukkelijker de bestemming van middelen af te bakenen. Anderzijds biedt het mogelijkheden om bevoegdheden tot het bestemmen van middelen, binnen het vastgelegde programma, over te dragen aan het dagelijks bestuur. De kaders hiervoor liggen vast in de Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds, de Financiële Verordening en de Nota Toelichting Begroting en worden nader toegelicht in paragraaf 3.2.

Het algemeen bestuur heeft in het Uitvoeringsprogramma 2017-2026 inhoudelijke accenten gelegd en tevens een onderverdeling aangeven binnen het begrotingsprogramma Subsidiethema’s. Het is aan het dagelijks bestuur om – binnen het door het algemeen bestuur vastgestelde Uitvoeringsprogramma – met subsidieregelingen subsidieplafonds en inschrijvingstermijnen voor de subsidiethema’s vast te stellen.

3.2 Algemene financiële en beleidsmatige kaders

De per 1 januari 2015 gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft in artikel 47b voor dat het dagelijks bestuur vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders voorlegt aan provinciale staten van de deelnemende provincies. Zodoende kan de Gemeenschappelijke regeling tijdig – voor behandeling van de voorjaars(kader)nota – bij de deelnemende provincies kenbaar maken of en hoe het werken van de GR de bijdragen van de deelnemers beïnvloedt. Bij de behandeling van de voorjaars(kader)nota kunnen de deelnemers op basis van deze informatie sturing geven aan hun bijdragen aan de gemeenschappelijke regeling. Aangezien de GR Waddenfonds alleen en rechtstreeks wordt gefinancierd met rijksdotaties via het Provinciefonds zijn de beleidsmatige en financiële kaders van het Waddenfonds niet van invloed op de begrotingen van de Waddenprovincies. De GR ontvangt jaarlijks van het Rijk haar dotatie en dat is het budget waarmee de GR werkt, de provincies dragen niet bij uit eigen middelen.

Het Waddenfonds benut deze paragraaf in de begrotingstoelichting om de relatie tussen de inhoudelijke en financiële inzet van het Waddenfonds toe te lichten, alsmede de bandbreedtes waarbinnen de GR de middelen inzet om uitvoering te geven aan de Waddenvisie (‘Wadden van allure!’) en het Investeringskader Waddengebied. Deze documenten kunnen worden betrokken bij de behandeling van de conceptbegroting voor zienswijze in provinciale staten.

Het Waddenfonds hanteert als vast uitgangspunt een gelijke verdeling van middelen uit het Waddenfonds aan het eind van de periode (t/m 2026) tussen duurzame economie en ecologie (de zogenaamde 50%-50% verdeling). De waddenprovincies hebben zich in artikel 3 van het Bestuursakkoord met de minister van Infrastructuur en Milieu verplicht om deze verdeling in stand te houden na de decentralisatie van de middelen uit het Waddenfonds.

CONCEPT

Transparant meerjarig begroten als gevolg van wijziging gemeenschappelijke regeling Waddenfonds
In 2015 hebben gedeputeerde staten en provinciale staten naar aanleiding van de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr) de Gemeenschappelijke regeling Waddenfonds (Gr Waddenfonds) gewijzigd. Enerzijds zijn daarmee wettelijke bepalingen van de Wgr geïmplementeerd. Dit leidt er onder andere toe dat voor 15 april de concept-begroting voor zienswijze aan provinciale staten wordt voorgelegd gelijktijdig met de (ontwerp)Jaarrekening van het voorgaande jaar. Anderzijds is in de Gr Waddenfonds de basis gelegd voor het flexibeler en transparant inzetten van middelen. Als uitwerking van de Gr Waddenfonds is daarbij door het algemeen bestuur de Financiële Verordening in 2015 vastgesteld waarin het mogelijk is gemaakt om met overloopbestemmingsreserves te werken waardoor subsidiebeschikkingen kunnen worden afgegeven in het volgende boekjaar die voortvloeien uit openstellingen uit het voorgaande boekjaar.

Daarnaast maken de gewijzigde Gr Waddenfonds en de Financiële Verordening het mogelijk om resultaten uit het afgesloten boekjaar te plaatsen in de zogenaamde bestemmingsreserve voor majeure projecten. Middelen uit deze bestemmingsreserve kunnen worden aangewend voor majeure projecten als daartoe met een (technische) begrotingswijziging door het bestuur wordt besloten.

Deze instrumentele flexibilisering kan worden ingezet om majeure projecten met Waddenfondsmiddelen te kunnen (co)financieren op basis van het Investeringskader dat door de deelnemende provincies is vastgesteld. Vanaf de begroting 2016 wordt als vuistregel aangehouden dat 1/3 deel van de jaarlijks te besteden rijksdotaties wordt ingezet voor openstellingen en 2/3 kan worden ingezet voor (meerjarige financiering van) majeure projecten. Veelal zal de uitvoering van majeure projecten een meerjarig karakter hebben. In de betreffende begrotingen worden de meerjarige financiële implicaties in beeld gebracht.

Het algemeen bestuur heeft naast de financiële verordening ook de Nota Toelichting Begroting vastgesteld. Deze nota vormt het procedurele kader voor het dagelijks bestuur in het omgaan met de begroting. Daarbij is tevens vastgelegd op welke wijze het dagelijks bestuur kan omgaan met de middelen die zijn geraamd in de drie begrotingsprogramma's.

Capaciteit Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds

In het najaar van 2018 heeft het algemeen bestuur ingestemd met een incidentele wijziging van de begroting Waddenfonds 2018 én 2019 in verband met extra kosten voor personele inzet in de Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds. De conceptwijzigingen zijn voor zienswijzen aan provinciale staten van de Gemeenschappelijke regeling gezonden. Er werd geen gebruik gemaakt van het geven van een zienswijze. Wel heeft het algemeen bestuur bij zijn besluit aangegeven medio 2019 graag een nadere onderbouwing én een toelichting op de benodigde capaciteit te willen ontvangen.
De directie van het Waddenfonds heeft gemeend dat voor de inzet van met name de beheerfunctie van de Uitvoeringsorganisatie een nadere analyse van de kwaliteit en kwantiteit nodig was. Vanuit haar directe aansturing van het bureau heeft ze zelf de analyse en onderbouwing vormgegeven.

Op basis van de analyses blijkt dat de incidentele uitbreiding van de organisatie tot uitvoeringsproblemen zal leiden indien de uitvoeringscapaciteit niet op een hoger niveau gebracht gaat worden voor in elk geval de jaren 2020, 2021 en 2022. Hiermee wordt in feite ook de uitspraak van de Randstedelijke en Noordelijke Rekenkamer onderschreven. Deze hebben in hun onderzoek 'Het Waddenfonds gemonitord' (januari 2018) al expliciet opgemerkt dat de Uitvoeringsorganisatie (te) krap bemenst is.
Overigens wordt opgemerkt dat er nog geen rekening is gehouden met de uitkomsten van de eind 2019 geplande Mid Term Review van het Investeringskader Waddengebied.
Conclusie: Voor het investeringskader Waddengebied wordt een substantiële aanspraak gedaan op de Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds ten behoeve van de voorbereiding, de beoordeling en het beheer van majeure IKW-projecten.

Capaciteit in relatie tot de vraag

Uitgangspunt voor de organisatie-/bedrijfsvoeringskosten was 5% van de gemiddelde jaardotatie van het Rijk in het fonds. Omdat dat niet voldoende bleek om de ambities van de deelnemende provincies uit te kunnen voeren is de begroting 2018 en 2019 incidenteel gewijzigd.
Zowel voor 'regie' (inhoudelijke begeleiding projectontwikkeling en inhoudelijke beoordeling projecten) als voor 'beheer' (subsidie-technische en juridische ondersteuning en vraagbaak) is in kaart gebracht wat er nodig is om in te kunnen spelen op de vragen die er op de Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds in het kader van de majeure projecten, de thematische openstellingen en BLI en de andere werkzaamheden die door de Uitvoeringsorganisatie worden uitgevoerd, waaronder onder andere het opstellen van de begroting, het jaarverslag, de implementatie van het systeem van monitoring en evaluatie, werkzaamheden rond ingediende bezwaren en de interne reguliere overleggen.

Benodigde capaciteit Uitvoeringsorganisatie/Beheer

Met betrekking tot de beheerfunctie is door een extern bureau expliciet onderzoek gedaan naar de benodigde kwaliteit en kwantiteit. Ten opzichte van een relatief recent verleden waarin alleen thematisch subsidies werden verstrekt én lokale innovaties gehonoreerd werden, heeft de uitvoering van het Investeringskader Waddengebied een heel eigen specialistisch toetsing en uitvoeringsregime met zich mee gebracht. Het IKW is een investeringsprogramma waar zeer specifieke kwaliteiten en capaciteiten voor benodigd zijn. Het onderzoek heeft uitgewezen dat daarvoor minimaal 5 specialisten nodig zijn. Het gaat om 4 fte die in staat zijn om onder andere business cases te analyseren en te toetsen en aanvragers in majeure projecten over subsidie technische zaken te adviseren en 1 fte die de juridische aspecten van bijvoorbeeld staatssteun, maar ook de aan subsidieverlening te stellen voorwaarden, kan beoordelen. De capaciteit is in het staande beheerteam niet aanwezig.

Het 'reguliere' beheer werd door 5 fte uitgevoerd. Het onderzoek wijst uit dat voor het reguliere beheer een capaciteit van 4-5 fte nodig is. Het onderzoek wijst dus uit dat er sprake zou moeten zijn van een uitbreiding van 5 fte. Omdat in het onderzoek ook handreikingen zijn opgenomen waarmee efficiencywinst kan worden geboekt, menen wij dat vooralsnog volstaan kan worden met een uitbreiding van 3 fte. Ten opzichte van de oorspronkelijke bezetting betekent dat dat er 300.000 per jaar extra nodig is.

Benodigde capaciteit Uitvoeringsorganisatie/regie uitvoering IKW

Vorig jaar is geconstateerd dat er, gezien het werk dat door de Uitvoeringsorganisatie moet worden verzet voor met name de extra inzet die de uitvoering van het IKW vraagt, twee programmaregisseurs extra nodig zijn (ten opzichte van de oorspronkelijke drie programmaregisseurs). Die constatering lag aan de basis voor de in 2018 voorliggende begrotingswijzigingen. De ervaringen in het afgelopen jaar hebben laten zien dat die capaciteit absoluut noodzakelijk is.
Daarom wordt voorgesteld de formatie voor programmaregisseur ook gedurende de jaren 2020, 2021 en 2022 uit te breiden.

De verwachting is dat er ten aanzien van de uitvoering van het IKW eind 2022 dusdanige stappen zijn gezet die ertoe leiden dat de capaciteitsuitbreiding vanaf dat moment voor zowel beheer als programmaregie niet meer nodig zal zijn en de tijdelijke uitbreiding weer naar het niveau van 5% kan worden gebracht.

Conclusie
Om te kunnen voldoen aan de wensen van het regieteam IKW en de Stuurgroep Waddenprovincies in verband met de uitvoering van Investeringskader Waddengebied, ziet de Uitvoeringsorganisatie Waddenfonds de noodzaak om in elk geval tot eind 2022 de formatie van de regisseurs uit te breiden met 2 fte en de formatie bij de beheerorganisatie met 3 fte.

CONCEPT

Voor beide functies geldt dat de kosten voor 1fte op ongeveer 100.000 euro per jaar worden geraamd, uitgaande van de invulling van de vacatures met interne (provinciale) kandidaten, cq detachering vanuit de deelnemers van de Gemeenschappelijke regeling, dan wel medewerkers in tijdelijke dienst. Het gaat dan om een investering van 500.000 euro gedurende drie jaren. Dekking wordt gezocht in de Algemene Reserve Waddenfonds.

Bovenstaande is verwerkt in de meerjarenbegroting 2020-2022

Uitvoeringskader Waddenfonds
Met het vaststellen van het Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026 (voorgedragen door het algemeen bestuur Waddenfonds) door provinciale staten zijn de kaders gegeven voor de inzet van het Waddenfonds voor de majeure opgaven van het Investeringskader en voor de thematische openstellingen. Het Uitvoeringskader Waddenfonds is hét inhoudelijke kader voor subsidieverlening door het Waddenfonds aan majeure projecten die uit het Investeringskader voortvloeien en voor thematische openstellingen van het fonds. De verdeling over duurzame economie en ecologie voor majeure projecten wordt ingekaderd door de indicatieve middelenverdeling zoals aangegeven in het Investeringskader.

Zoals te doen gebruikelijk, legt het bestuur Waddenfonds nu tevens aan provinciale staten ter kennisname ook de (ontwerp)Jaarrekening en -Jaarverslag 2018 voor opdat deze informatie kan worden betrokken bij de zienswijze-behandeling van de conceptbegroting. Provinciale staten van de Waddenprovincies zijn daarmee in staat in de vergadering van mei 2019 een en ander in samenhang te beschouwen en desgewenst te besluiten over het indienen van een zienswijze op de conceptbegroting.

In het Uitvoeringsprogramma Waddenfonds is een directe koppeling gelegd tussen de voor de thema's gespecificeerde doelen en de hoofddoelen (gekoppeld aan duurzame economie en ecologie). Het dagelijks bestuur stuurt vervolgens met subsidieplafonds en vereisten voor de thema's in de jaarlijkse openstellingen, opdat aan het einde van de looptijd van het Waddenfonds de beoogde gelijke verdeling kan worden gerealiseerd. In de Jaarverslagen wordt gerapporteerd over de stand van zaken ten aanzien van dit uitgangspunt.

Zowel voor Waddenfondsbijdragen aan majeure projecten als de inzet van waddenfondsmiddelen bij thematische openstellingen vormt de Algemene subsidieverordening Waddenfonds 2017 het juridisch kader voor subsidieverlening.

De inhoudelijke kaders (Uitvoeringskader en Uitvoeringsprogramma Waddenfonds) en de budgettaire kaders van de begroting zijn bepalend voor de subsidieregelingen (openstellingsbesluiten) van het dagelijks bestuur. In de subsidieregeling en met daarin gestelde subsidieplafonds worden inhoudelijke vereisten en criteria gesteld. Tijdens openstellingsperioden kunnen subsidieaanvragen worden ingediend. Het dagelijks bestuur beschikt uiteindelijk over aanvragen die zijn getoetst aan de bepalingen van de subsidieregeling en de subsidieverordening. Aanvullend kan een ingesteld subsidieplafond ervoor zorgen dat een project niet voor subsidieverlening in aanmerking komt. Het subsidieplafond is het sturingsinstrument waarmee overschrijding van de begroting wordt beheerst. Zoals vastgelegd in het Uitvoeringskader zal bij de openstellingen het tenderprincipe de leidende wijze van verdeling van de middelen zijn, maar ook andere wijzen van verdeling blijven echter mogelijk, zoals het molenaarsprincipe of het uitschrijven van prijsvragen. In een tender worden alle aanvragen na sluiting van een openstellingsperiode, gelijkelijk beoordeeld en gewogen: rangschikking naar de mate waarin aanvragen voldoen aan de gestelde subsidiecriteria. Daartoe wordt het dagelijks bestuur indien het een openstelling volgens het tenderprincipe betreft, bij haar besluitvorming geadviseerd door een commissie van deskundigen: een zogenoemde tendercommissie.

Naast de programmering (inhoudelijke sturing en sturing met middelen en qua verdeelwijze) met openstellingen voor de thema's bestaan (op basis van artikel 6 van het bestuursakkoord) er twee budgetten. Eén budget is gericht op de hoofddoelstelling van het Waddenfonds ten aanzien van de kennishuishouding. Het andere budget betreft Lokale Innovaties. Het budget kennishuishouding wordt ondermeer ingezet ter financiering van de activiteiten van de Waddenacademie. Het budget lokale innovaties (BLI) wordt ingezet om vernieuwende lokale initiatieven te stimuleren die bijdragen aan de

CONCEPT

vitaliteit van het Waddengebied. Openstellingen in het kader van BLI volgen nog wel het molenaarsprincipe.

De bepalingen in de subsidieregelingen zijn tevens gericht op stimulering van meervoudige doelrealisatie en op stimulering van samenwerking bij de uitvoering van gesubsidieerde projecten. In de openstellingsperioden is er een gelijk speelveld voor aanvragers.

Reeds verleende begrotingssubsidies voor majeure projecten
In de zomer van 2016 is besloten twee projecten te subsidiëren die budgettair een meerjarig beslag op de middelen 2020 en volgende jaren leggen. Het gaat om: Vismigratierivier Afsluitdijk (deel 2) en Vitale kustontwikkeling Eems Dollard
In de loop van 2018 is besloten de volgende meerjarige majeure projecten te subsidiëren:
Wereld Erfgoed Centrum; Green Goods Texel; Vermarkten Wereld Erfgoed; Pilot Ophogen Landbouwgronden; Vissen voor verbinding; Verbinding rond Sud Ie; Slow Mill; Centrum Gastvrij Schiermonnikoog; Habitatdiversiteit Waddenmozaiek; AHPD Ameland; Groene Chemie uit CO2 en zonlicht; Groene waterstof chemiecluster Delfzijl; Ontwikkeling 20MW waterstof elektrolyse; Demoproject Restwarmteleiding. Een toelichting op alle majeure projecten kunt u vinden in de jaarstukken 2018

De financiële effecten hiervan zijn in de tabellen in hoofdstuk 6 verwerkt.

Renteopbrengsten
Met ingang van 2014 worden de geldmiddelen die nog niet direct uitbetaald hoeven te worden op grond van de Wet Schatkistbankieren verplicht bij het Ministerie van Financiën gestald. In 2014 is via het Ministerie twee x € 15 mln in een langlopend deposito belegd.
Deze deposito's hebben een looptijd tot mei 2021 respectievelijk mei 2023. De huidige rentes voor deposito's bij het ministerie variëren van 0% voor 5 jaar vast tot 0,2% voor 10 jaar vast. In verband met de extreem lage rentestanden wordt er voorlopig niet belegd in nieuwe deposito's. De aflopende deposito's resulteren vanaf 2021 in een afname van de rente opbrengsten en daarmee in een afname van de begrotingsruimte. Er wordt voor gekozen om de afname niet in mindering te brengen op de majeure programma's maar op de thematische programma's.

CONCEPT

4 Financiën

De geschiedenis van het Waddenfonds is te verdelen in drie perioden. Tot 1 januari 2012 was het Rijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het Waddenfonds. Tussen 1 januari 2012 en 30 september 2012 had de provincie Fryslân de verantwoordelijkheid voor de begeleiding van uitvoering/monitoring van de lopende projecten. Met ingang van 1 oktober 2012 is deze verantwoordelijkheid overgedragen aan de GR Waddenfonds. Vanaf 1 oktober 2012 werd de GR Waddenfonds verantwoordelijk voor zowel de lopende beschikkingen als de door de GR Waddenfonds te verstrekken nieuwe beschikkingen. De financiële beheersing en de controle daarop zijn in de 'Financiële Verordening Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds', de 'Nota Toelichting Begroting' en de 'Controle Verordening Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds' en de 'Uitvoeringsregeling Treasury' geregeld.

De decentralisatie is verwerkt in de septembercirculaire Provinciefonds 2011. In totaal is er met de decentralisatie een bedrag gemoeid van ruim € 562 miljoen.
Op grond van het Bestuursakkoord is het volgende betalingsritme voor de decentralisatie bepaald:

	bedragen x € 1.000	
2011	33.000	
2012	28.878	
2012	66.491	overheveling middelen i.v.m. beschikkingen voorgaande jaren
2013	36.824	
2014	38.690	
2015	40.499	
2016 t/m 2026	28.878	Jaarlijks

Het budget voor 2020 bedraagt € 29.308.000,-- (dit bedrag bestaat uit de Rijksdotatie 2019, € 28.878.000,-- en een verwachte bate aan rente-inkomsten van € 430.000).

De overlopende passiva (eerder aangegane subsidieverplichtingen) bedragen per 31 december 2018 € 69.770.435 en zijn toereikend voor verplichtingen per 1 januari 2019.

De algemene reserve bedraagt ultimo 2018, met de toevoeging van het rekening resultaat 2018, ongeveer € 19,7 mln.

5 Paragrafen

5.1 Inleiding

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat in de begroting zeven verplichte paragrafen worden opgenomen, waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten. Het doel van de paragrafen is om onderwerpen die verspreid in de begroting staan, gebundeld weer te geven. Wanneer een paragraaf niet aan de orde is, wordt dit bij de betreffende paragraaf nader toegelicht.

5.2 Bedrijfsvoering (Uitvoeringsorganisatie inclusief beheerfuncties)

Tot 2018 werd de begroting voor de bedrijfsvoeringskosten opgebouwd op basis van 5% van gemiddelde jaardotaties over de looptijd. Hiermee werd het budget voor bedrijfsvoeringskosten

CONCEPT

gemaximeerd op € 1,75 mln per jaar. Voor zover dit budget niet voor de bedrijfsvoeringskosten wordt ingezet, vloeit het restant aan het einde van het jaar in de algemene reserve. In 2018 en 2019 zijn voor bedrijfsvoering extra middelen uitgetrokken. In hoeverre er tijdelijk in 2020 en volgende jaren hiervoor nog extra middelen nodig zijn, wordt in de eerste helft van 2019 onderzocht en zal mogelijk een wijziging van deze begroting tot gevolg hebben. Zie ook paragraaf 3.2.

Specifiek is de Commissie Kwaliteitstoetsing Waddenfonds (de Kwaliteitscommissie bestaat uit onafhankelijke deskundigen) nog te vermelden. Deze is aangesteld door het algemeen bestuur van het Waddenfonds en adviseert het algemeen bestuur. Het betreft vijf leden. De vergaderfrequentie is begroot op vijf keer per jaar.

Zie overigens paragraaf 6.2.2

5.3 Financiering

De financiering van de subsidies vindt plaats op basis van de gedecentraliseerde middelen die door het Rijk via het Provinciefonds jaarlijks worden gedoteerd. Voor de periode 2012 tot en met 2026 betreft dit een totaalbedrag van € 562 miljoen. De Gemeenschappelijke Regeling heeft geen leningenportefeuille. De renterisiconorm is derhalve niet van toepassing voor de GR.

Kasgeldlimiet:

			(bedragen x € 1.000)
Omvang kasgeldlimiet			Begroot
1	Toegestane kasgeldlimiet		
	in procenten van de grondslag		8,2%
	in een bedrag		2.403
2	Omvang vlottende korte schuld		0
	Opgenomen gelden korter dan 1 jaar		
	Schuld in rekening-courant		
	Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar		
	Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld		
3	Vlottende middelen	(per 1-1-2019)	151.589
	Contante in kas		0
	Tegoeden in rekening-courant		28
	Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar		151.617
4	Toets kasgeldlimiet		
	Totaal netto-vlottende schuld (2-3)		-151.617
	Toegestane kasgeldlimiet		2.403
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)		+ 149.214

De geldmiddelen die niet direct nodig zijn voor de financiering van de subsidieprojecten en/of de bedrijfsvoering zijn op grond van de Wet Schatkistbankieren per 20 december 2013 verplicht bij het ministerie van Financiën ondergebracht. Overigens is de Uitvoeringsregeling Treasury van toepassing. De regeling is door het dagelijks bestuur vastgesteld in zijn vergadering van 17 december 2015 en vindt zijn basis in de Financiële Verordening Waddenfonds.

CONCEPT

5.4 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de GR Waddenfonds in staat is om financiële risico's op te vangen zonder dat wijziging van beleid noodzakelijk is. In de werkwijze voor de subsidies worden beschikte subsidies tevens gereserveerd als verplichtingen in het jaar waarin de beschikking is verstrekt, waarmee de uitgaven één op één lopen. Door met indicatieve subsidieplafonds te werken kan het bestuur sturing houden en een programma voor dat jaar limiteren.

Er bestaat echter wel de kans dat een subsidieaanvrager een bezwaar- of beroepprocedure instelt tegen de afwijzing van een aanvraag of tegen de condities waaronder een aanvraag is beschikt. Hierover wordt geadviseerd door de onafhankelijke commissie rechtsbescherming. Om een eventuele honorering van bezwaar- en beroepschriften te kunnen dekken wordt 20% van het gedecentraliseerde jaarbudget als weerstandsvermogen aangehouden. Voor de berekening van het weerstandsvermogen wordt het jaarbudget vanaf 2017 van ongeveer € 29 miljoen gehanteerd. Hiermee wordt het weerstandsvermogen op € 5,8 miljoen berekend. Dit bedrag wordt binnen de algemene reserve afgezonderd van de vrij aanwendbare middelen. In de begroting 2016 is opgenomen dat in 2020/2021 wordt bekeken of het weerstandsvermogen naar beneden kan worden bijgesteld.

Indien en voor zover door het dagelijks bestuur een (positieve) beslissing op bezwaar volgt, dan wel een beroepsprocedure tot een uitkering van een bedrag aan middelen gaat leiden, wordt een dergelijk bedrag ten laste van het toereikend jaarresultaat gebracht. Mocht het jaarresultaat niet toereikend zijn, zal voorgesteld worden hiertoe de algemene reserve in te zetten. Zo nodig zal een dergelijk besluit de procedure van een begrotingswijziging doorlopen.

CONCEPT

Financiële kengetallen Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds

1A. Netto schuldquote

(bedragen x € 1.000)			
Bij jaarrekening ultimo jaar	*jaarrekening 2018*	*Begroting 2019*	*Begroting 2020*
A. Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	-	-	-
B. Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	1.209	1.585	1.209
C. Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	69.770	69.770	69.770
D. Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	30.000	30.000	30.000
E. Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	153.070	153.710	153.070
F. Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	28	70	28
G. Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	286	286	286
H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	32.057	31.604	32.057
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**-351%**	**-357%**	**-351%**

Toelichting: een negatieve schuldquote geeft aan dat er per saldo sprake is van een overschot aan middelen.
Aangezien het Waddenfonds alleen middelen besteed die ze ontvangt van het Rijk in het kader van het Bestuursakkoord Decentralisatie Waddenfonds en de provincies geen middelen beschikbaar stellen, zal het Waddenfonds niet meer geld uitgeven dan dat ze uiteindelijk van het Rijk zal ontvangen.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

(bedragen x € 1.000)			
Bij jaarrekening ultimo jaar	*jaarrekening 2018*	*Begroting 2019*	*Begroting 2020*
A. Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	-	-	-
B. Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	1.209	1.585	1.209
C. Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	69.770	69.770	69.770
D. Financiële activa (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f)	30.000	30.000	30.000
E. Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	153.070	153.710	153.070
F. Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	28	70	28
G. Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	286	286	286
H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	32.057	31.604	32.057
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**-351%**	**-357%**	**-351%**

Toelichting: een negatieve schuldquote geeft aan dat er per saldo sprake is van een overschot aan middelen.
De quote is hetzelfde als bij 1A, het Waddenfonds verstrekt tot op heden geen leningen.

2. Solvabiliteitsratio

(bedragen x € 1.000)			
Bij jaarrekening ultimo jaar	*jaarrekening 2018*	*Begroting 2019*	*Begroting 2020*
A. Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	112.404	101.936	112.404
B. Balanstotaal	183.383	184.066	183.383
Solvabiliteit (A/B) x 100%	**61%**	**55%**	**61%**

Toelichting:
Hoe hoger de solvabiliteit van een onderneming, hoe gezonder het bedrijf. Een solvabiliteitsratio van 25% – 40% wordt als gezond gezien. Het Waddenfonds is een tijdelijke regeling tot en met het jaar 2026 die tot doel heeft de middelen van het Waddenfonds te besteden in de Waddenprovincies. Aan het eind van de regeling zal de solvabiliteit de 0% naderen.

3. Kengetal grondexploitatie

Niet van toepassing bij GR Waddenfonds

CONCEPT

4. Structurele exploitatieruimte			
(bedragen x € 1.000)			
Bij jaarrekening ultimo jaar	*jaarrekening 2018*	*Begroting 2019*	*Begroting 2020*
A. Totale structurele lasten	21.589	63.858	29.974
B. Totale structurele baten	32.057	29.308	29.308
C. Totale structurele toevoegingen aan de reserves	20.173	-	-
D. Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	28.812	34.550	665
E. Totale baten	60.869	29.308	29.308
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E x 100%	**31%**	**0%**	**0%**
Toelichting:			
De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening is.			
5. Belastingcapaciteit			
Niet van toepassing bij GR Waddenfonds			

5.5 Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf kapitaalgoederen dient inzicht te worden gegeven in het onderhoudsprogramma van de kapitaalgoederen (zoals wegen, gebouwen en openbare ruimte), de financiële consequenties en de vertaling hiervan in de begroting. Deze paragraaf is voor de GR Waddenfonds niet van toepassing.

5.6 Grondbeleid

Deze paragraaf is niet van toepassing.

5.7 Lokale Heffingen

Deze paragraaf is niet van toepassing.

5.8 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn vennootschappen, stichtingen of verenigingen waarin de GR Waddenfonds deelneemt of anderszins samenwerkt. Deze zijn niet aan de orde.

CONCEPT

6 Financiële begroting.

6.1 Recapitulatie programmabegroting en meerjarenperspectief

bedragen x € 1.000

Programma	Realisatie 2018			Geacualiseerde begroting 2019			begroting 2020			begroting 2021		
	lasten	**baten**	**saldo**	Lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
1.Subsidies thema's/programma's												
budgetten thema's/programma's	**5.479**		**-5.479**	18.224		-18.224	9.458		-9.458	9.331		-9.331
budget majeure projecten	**0**		**0**			0	0		0	6.825		-6.825
subsidie Viswad	**0**		**0**	10.000		-10.000						
subsidie Vismigratierivier Afsluitdijk DNA	**0**		**0**	5.000		-5.000	4.000		-4.000	4.400		-4.400
subsidie Vitale Kust Eems-Dollard	**8.784**		**-8.784**	9.150		-9.150	1.100		-1.100	0		0
Subsidie WEC	**1.186**		**-1.186**	4.224		-4.224	4.240		-4.240	0		0
Subsidie Progr verm Werelderfg Waddenzee	**533**		**-533**	536		-536	525		-525	475		-475
Subsidie Green Goods Texel:	**550**		**-550**	982		-982	68		-68	0		0
Subsidie Pilot ophogen landbouwgr POL	**58**		**-58**	467		-467	139		-139	60		-60
Subsidie Vissen voor verbinding	**200**		**-200**	1.200		-1.200	650		-650	550		-550
Subsidie Verbinding rond Sud Ie	**150**		**-150**	1.305		-1.305	1.455		-1.455	1.439		-1.439
Subsidie Slow Mill Pilot Texel	**589**		**-589**	765		-765	1.005		-1.005	0		0
Subsidie Centrum Gastvrij Schierm	**80**		**-80**	800		-800	370		-370	0		0
Subsidie Habitatdiversiteit. Waddenmozaiek	**0**		**0**	806		-806	1.141		-1.141	994		-994
Subsidie Demonstratie AHPD Ameland	**354**		**-354**	1.611		-1.611	57		-57	0		0
Subsidie Groene chemie uit CO2 en zonlicht	**30**		**-30**	500		-500	536		-536	0		0
Subsidie Groene waterstof Chemiecluster Delfzijl	**0**		**0**	1.004		-1.004	42		-42	18		-18
Subsidie Ontwikkeling 20MW	**0**		**0**	1.739		-1.739	1.739		-1.739	1.739		-1.739
Subsidie Demoproject restwarmteleiding	**0**		**0**	1.765		-1.765	100		-100	0		0
budget kennishuishouding	**1.200**		**-1.200**	1.200		-1.200	1.200		-1.200	1.200		-1.200
budget monitoring	**64**		**-64**	100		-100	100		-100	100		-100
ontwikkelbudget	**334**		**-334**	300		-300	300		-300	300		-300
			0									
2. Bedrijfsvoering			**0**									
bedrijfsvoering	**1.999**		**-1.999**	2.180		-2.180	2.250		-2.250	2.250		-2.250
3. Algemene dekkingsmiddelen												
gedecentraliseerde middelen Rijk		**28.878**	**28.878**		28.878	28.878		28.878	28.878		28.878	28.878
Overloop bestemmingsreserve												
renteopbrengsten		**422**	**422**		430	430		430	430		303	303
vrijval voorzieningen		**2.757**	**2.757**		p.m.	p.m.		p.m.	p.m.		p.m.	p.m.
Saldo van baten en lasten	**21.590**	**32.057**	**10.467**	63.858	29.308	-34.550	30.474	29.308	-1.166	29.681	29.181	-500
Mutatie reserves	**0**	**8.639**	**8.639**	0	34.550	34.550	0	1.165	1.165	0	500	500
Totaal saldo	**21.590**	**40.696**	**19.106**	63.858	63.858	0	30.474	30.473	0	29.681	29.681	0

bedragen x € 1.000

Programma	begroting 2022			begroting 2023			begroting 2024		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
1.Subsidies thema's/programma's									
budgetten thema's/programma's	9.270		-9.416	9.109		-9.416	9.028		-9.028
budget majeure projecten	14.430		-14.284	15.499		-15.192	16.500		-16.500
subsidie Vismigratierivier Afsluitdijk DNA									
Subsidie Progr verm Werelderfg Waddenzee	425			400					
Subsidie Pilot ophogen landbouwgr POL	55			55					
Subsidie Vissen voor verbinding	300			112					
Subsidie Verbinding rond Sud Ie	483			0					
Subsidie Habitatdiversiteit. Waddenmozaiek	807			435					
Subsidie Groene waterstof Chemiecluster Delfzijl	0			0					
Subsidie Ontwikkeling 20MW	0			0					
budget kennishuishouding	1.200		-1.200	1.200		-1.200	1.200		-1.200
budget monitoring	100		-100	100		-100	100		-100
ontwikkelbudget	300		-300	300		-300	300		-300
budget bezwaarschriften	0		0	0		0	0		0
2. Bedrijfsvoering									
bedrijfsvoering	2.250		-1.750	1.750		-1.750	1.750		-1.750
3. Algemene dekkingsmiddelen									
gedecentraliseerde middelen Rijk		28.878	28.878		28.878	28.878		28.878	28.878
renteopbrengsten		242	242		81	81		0	0
vrijval voorzieningen		p.m.	p.m.		p.m.	p.m.		p.m.	p.m.
Saldo van baten en lasten	29.620	29.120	-500	28.959	28.959	1.002	28.878	28.878	0
Mutatie reserves	0	500	500	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo	29.620	29.620	0	28.959	28.959	0	28.878	28.878	0

CONCEPT

6.2 Toelichting begroting 2020

6.2.1 Begrotingsprogramma Subsidiethema's en -programma's

Budgetten thema's/programma's
Voor het jaar 2020 is een bedrag van € 25,958 miljoen beschikbaar voor subsidiëring en financiering van projecten. Op basis van het Uitvoeringskader Waddenfonds 2017-2026 en Uitvoeringsprogramma Waddenfonds 2017-2026 worden middelen gekoppeld aan de uitvoering van het Investeringskader en zal het dagelijks bestuur van het Waddenfonds subsidieplafonds voor thematische openstellingen vaststellen, uiteraard binnen het met deze begroting vast te stellen budget voor thema's en de uitgangspunten 50% voor ecologie en 50% voor economie.

Naast de reguliere subsidieverlening via 'molenaarsprincipe' en/of tenders voor thematische openstellingen worden Waddenfondssubsidies ook ingezet voor 'majeure projecten'. Majeure projecten leveren een substantiële bijdrage aan het doelbereik van het Waddenfonds. Dergelijke aanvragen kunnen een subsidieomvang aannemen die de jaarlijks beschikbare subsidiebudgetten benaderen of overschrijden. Om subsidies te kunnen toekennen op grond van het Investeringskader is in technisch-financiële zin een stelsel ontwikkeld (door Waddenprovincies in de GR en door AB uitgewerkt in de Financiële Verordening en Nota Toelichting Begroting) waarmee de verplichtingen meerjarig kunnen worden gespreid (gekoppeld aan het kasritme van de uitvoeringsfasen).

Het bestuur voorzag dat er in de eerste jaren na het vaststellen van het Investerings- en Uitvoeringskader voor majeure projecten een piek in aanvragen zou ontstaan, waardoor dan een groot beslag op de dan beschikbare middelen nodig zou zijn (meer dan er op jaarbasis op grond van de rijksdotaties én meer dan de gevormde bestemmingsreserve beschikbaar zou zijn). Daarom is er tot begin 2018 een behoorlijke algemene reserve opgebouwd. Onder het Investeringskader zijn inmiddels een aanzienlijk aantal majeure projecten in ontwikkeling. De projecten zijn opgenomen in het Meerjarenprogramma Investeringskader Waddengebied (MJP), dat begin 2018 door de drie GS-en is vastgesteld. Het MJP bevat ook een aantal projecten waarvan in de loop van 2018 de uitvoeringsrijpheid verwacht werd. Indien het Waddenfondsbestuur daarvoor de gevraagde bijdragen beschikbaar zou stellen, zou er onvoldoende ruimte in de reguliere (meerjaren)begroting en de bestemmingsreserve zijn. Daarom is in 2018 met een wijziging van de begroting 2018 een substantiële onttrekking aan de algemene reserve voorgesteld, te weten € 30 mln, ten gunste van de bestemmingsreserve majeur. Zie ook hoofdstuk 4.

In beginsel is 2/3 (16,5 miljoen) van het jaarlijkse subsidiebudget inzetbaar voor majeure projecten. In 2016 en 2018 zijn er besluiten genomen die ook een toekomstige reservering op dit budget hebben gelegd. Die besluiten zijn in het (meerjaren)overzicht verwerkt.
Voor de reguliere subsidieverlening is 1/3 van de jaarlijks beschikbare middelen (ruim 9,5 miljoen per jaar) beschikbaar.

Bedragen x € 1.000	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Subsidies o.b.v. molenaars-principe of tenders	9.458	9.458	9.458	9.458	9.458
Subsidiëring grote projecten (meerjarig)	16.500	16.500	16.500	16.500	16.500
Totaal	**25.958**	**25.958**	**25.958**	**25.958**	**25.958**

Duurzame kennishuishouding

Hoofddoelstelling 4 bevat de opdracht aan het Waddenfonds om te investeren in duurzame kennishuishouding.
In de tijd dat het Waddenfonds onder Rijksverantwoordelijkheid viel, is bij ministeriële regeling geld beschikbaar gesteld voor de onafhankelijke kennisinstelling Waddenacademie. De financiering hiervan liep per juli 2014 af. De Waddenprovincies hebben de wens uitgesproken dat de financiering van de Waddenacademie voortgezet wordt in de vorm van een budgetsubsidie vanuit het Waddenfonds.

Tot en met 2018 is daaraan voldaan door een budgetsubsidie van € 1,2 miljoen aan de Waddenacademie te verstrekken. Eind 2018 heeft het dagelijks bestuur een beschikking voor 2019 aan de Waddenacademie verstrekt. In 2019 onderzoekt het dagelijks bestuur welke behoefte de provincies hebben aan kennishuishouding en hoe (en door wie) daarin voorzien moet gaan worden. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek kan er een meerjarensubsidie voor de Waddenacademie worden opgenomen. Vooralsnog wordt in de begroting 2020 (en latere jaren) een bedrag van 1,2 mln voor kennishuishouding opgenomen.

Budget monitoring

Evenals in eerdere begrotingen voorziet de begroting in een budget monitoring. Deze is aangewend om enerzijds de Waddenacademie in staat te stellen een prototype voor een gebiedsmonitor te ontwikkelen (zgn. Waddenbarometer) waarmee periodiek de duurzaamheid van het waddengebied kan worden gemeten. Daarnaast heeft het Waddenfonds in 2015 gewerkt aan een scan van alle toegekende projecten waarmee de effectiviteit van gesubsidieerde projecten wordt geregistreerd. In 2017 is het zogenaamde dashboard gerealiseerd. Dit dashboard is bedoeld om informatie over de voortgang van het fonds vanuit verschillende systemen te bundelen en duidelijk (grafisch) weer te geven. Om alle verwachtingen omtrent het monitoren van waddenfondsprojecten een gelijke richting te geven heeft het dagelijks bestuur eind 2017 een zogenoemde Task force ingesteld. De Task force heeft in de zomer van 2018 haar monitorings- en evaluatie systeem opgeleverd. Het systeem zal de komende jaren vervolgwerkzaamheden met zich meebrengen die financieel gedekt kunnen worden uit deze begrotingspost.

Ontwikkelbudget

Om tot gedegen subsidieaanvragen te komen is dit budget beschikbaar voor instrumentontwikkeling en om bepaalde complexe situaties te ondersteunen dan wel vooronderzoek, haalbaarheidsonderzoek of coalitievorming te bekostigen. Hiervoor is € 0,3 miljoen op jaarbasis geraamd. In 2018 is met een deel van dit budget een pilot gedraaid met de advieskostenregeling (de zogenoemde voucherregeling). Indien deze regeling het beoogde effect zal hebben (wordt voorjaar 2019 duidelijk) ligt het voor de hand een volgende regeling te financieren uit het voor subsidies beschikbare budget.

6.2.2 Begrotingsprogramma Bedrijfsvoering

Uitvoeringsorganisatie en beheerfuncties:

In totaal is in 2020 € 1.750.000 beschikbaar voor:

Personele inzet:

De personele inzet bestaat uit personeel dat in vaste dienst dan wel op detacheringsbasis in de uitvoeringsorganisatie werkt. Daarnaast wordt er op ad hoc basis door de provincie Fryslân specifieke en specialistische kennis geleverd. Er is tijdelijk extra budget beschikbaar voor inzet van personeel in verband met ziekte én voor extra werkzaamheden voortvloeiende uit het Investeringskader Waddengebied. Er wordt in het voorjaar van 2019 gekeken naar de wenselijkheid en noodzaak om structureel meer middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoeringstaken. Mocht daartoe aanleiding zijn dan zal daar expliciet over worden gesproken en zonodig een wijziging van de begroting voor zienswijzen aan de staten worden voorgelegd. Zie ook paragraaf 3.2 en 5.2.

Huisvesting:

Het Huis voor de Wadden wordt gehuurd van het Old Burger Weeshuis. De Waddenacademie en het Regiecollege Waddengebied onderhuren hun ruimte van het Waddenfonds.

CONCEPT

Externe expertise:

De organisatie maakt gebruik van externe (contra) expertise wanneer het niet via de vaste (gedetacheerde) bezetting beschikbaar is en ook het kennisnetwerk van de beheersorganisatie er niet in kan voorzien of wanneer het buiten de reguliere contracten valt. Het gaat vooral om specialistische expertise op financieel, juridisch gebied.

Beheerorganisatie:

Met ingang van 1 september 2014 wordt de beheerfunctie niet meer door Dienst Landelijk Gebied uitgeoefend. De betrokken medewerkers zijn overgegaan naar de Provincie Fryslân. De Provincie Fryslân heeft per september 2014 de beheerfunctie overgenomen. De beheertaak is inmiddels uitgebouwd omdat processen rond beheer, voortgang en verantwoording, eindafrekening en veldinspecties van verstrekte subsidies robuuster worden ingericht. De overeenkomst met de Provincie Fryslân liep in principe tot september 2018 en is stilzwijgend verlengd in afwachting van een onderzoek naar kwantiteit en kwaliteit van werkprocessen. Afhankelijk van de uitkomsten en de daaruit volgende acties wordt de dienstverleningsovereenkomst opnieuw bekeken.

Organisatiekosten:

Onder organisatiekosten vallen onder andere uitgaven voor: het organiseren, houden en bezoeken van de Waddendagen en andere bijeenkomsten; accountantskosten; communicatie (website, formats, content); huisstijl (formats, briefpapier); digitalisering; telefoonkosten; representatie en kantoorkosten bestuursvergaderingen (reiskosten, versnapering, werkbezoeken); verzekeringen, inschrijving KvK, belastingen e.d.; vacatievergoeding en reiskosten voor de onafhankelijke kwaliteitscommissie en de (deskundigen)tendercommissie.

6.2.3 Begrotingsprogramma Algemene dekkingsmiddelen

Gedecentraliseerde middelen Rijk

Op grond van het Bestuursakkoord ontvangt de GR Waddenfonds voor het jaar 2020 via het Provinciefonds een decentralisatie-uitkering van € 28,878 miljoen.

Rente

Met ingang van 2014 worden de geldmiddelen die nog niet direct uitbetaald hoeven te worden op grond van de Wet Schatkistbankieren verplicht bij het ministerie van Financiën gestald. Van het ministerie wordt hierop een rentevergoeding ontvangen die gelijk ligt aan de Nederlandse staatsrente. Voor de jaren 2019 en 2020 wordt een bedrag van ruim € 0,4 miljoen geraamd als te ontvangen rente. Voor 2021 € 0,3 miljoen, 2021 € 0,2 miljoen, 2023 € 0,08 miljoen. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 € 0. Op de afname van de renteopbrengsten wordt in paragraaf 3.2 ‘Algemene financiële en beleidsmatige kaders’ nader ingegaan.

Vrijval overlopende passiva door vrijval projecten

Soms vallen er bij het vaststellen van de definitieve subsidiebeschikking van een project middelen vrij, bijvoorbeeld doordat de subsidiabele kosten van het project lager uitvallen of doordat het project geen doorgang heeft gevonden. In dergelijke gevallen worden de vrijgevallen middelen aan de algemene dekkingsmiddelen toegevoegd.

6.2.4 Resultaatbestemming

In beginsel valt het jaarresultaat toe aan de algemene reserve. Bewuste keuzes hebben ervoor gezorgd dat deze reserve ultimo 2018 bijna 20 miljoen bedroeg. De reservevorming is nodig met het oog op het weerstandsvermogen en met het oog op toekomstige investeringen. In de voorgaande hoofdstukken 4 en 6 is uitgebreid ingegaan op de aanwending en besluitvorming over deze reserve.

6.3 2021 en verder

De begroting 2020 geeft hetzelfde perspectief voor de jaren 2021 tot en met 2024.
Na introductie van het Investeringskader en het stelsel waarmee projecten meerjarig gefinancierd kunnen worden, kan een beslag ontstaan op de ruimte van komende begrotingen. Dit kan het hierboven geschetste meerjarenperspectief voor de begrotingsjaren 2021 en volgende doen wijzigen. Indien een intentie tot gevolg heeft dat er een beslag wordt gelegd op de begrotingsruimte van komende begrotingen wordt daarmee het 'vrij' beschikbaar budget voor subsidiethema's en -programma's in die komende jaren verlaagd. Dat daartoe aanleiding kan zijn, is nader toegelicht in hoofdstuk 4 en 6.2.1.
Zoals in hoofdstuk 3 al is aangegeven met betrekking tot de reeds vastgestelde majeure projecten, kunt u in het schema hierboven constateren wat de meerjaren doorwerking van deze projecten is.

Financieel gezien gelden vooralsnog de volgende jaarschijven (rijks dotaties) die aan het Waddenfonds zullen worden toegevoegd:

2021 t/m 2026 (jaarlijks): € 28.878.000,-

Vastgesteld door het algemeen bestuur Waddenfonds op 28 juni 2019.

Voorzitter plv. secretaris

H. Staghouwer M. Walter

CONCEPT